

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za pol leta . . . 3.—; . . . 4.50
za četrt leta . . . 1.50; . . . 2.25
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi in oznanila se računajo po 7 nov. vrstica v petju; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

•V edinost je moč.

Vabilo na naročbo.

Ker je iztekel prvi četrt XIV. tečaja našega lista. Vabimo zatorej naše gg. naročnike, da svojo naročbo o pravem času obnové, da ne nastanejo neredi v pošiljanju lista.

Opozarjamo ob enem gg. naročnike, kateri svoj dolg doslej niso še poravnali, da svojo dolžnost čim prej storé, kajti brez gmotnih sredstev ni napredka.

Cena listu je:

za vse leto gl. 6.—
za pol leta gl. 3.—
za četrt leta gl. 1.50

Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

Upravištvo „Edinosti“.

Na Balkanu.

(Dalje.)

Jovan Ristič, prvi teh regentov, je imel regentstvo v rokah uže v onej dobi, ko je Milan kraljeval kot mladoleten, namreč od leta 1868—1872. O njem se vsi najlepše izražajo, imenujoč ga najmodrejšega, učenega, uplivnega in miroljubnega izmed vseh družih srbskih državnikov. Ne da bi s tem žalili druge srbske domoljube in veljake, ki se brezinteresovano in skrbno potezajo za blaginjo svoje domovine in sorojakov; Ivana Rističa zovemo smelo edino pravo moralno moč v vsej Srbiji. Svojo izkušnost in politično vednost pokazal je osobito v onej dobi, ko je bil poslan kot vsemočen srbski minister v Carigrad, v času vladanja princa Mihajla, ter tam dosegel za svojo domovino vsestranskih koristi, za kar mu je narod tudi hvaležen ter ga visoko čisla.

Značaja je jeklenega, nekako divjega, neisprosen, strog proti samemu sebi in

proti družim, energičen in neomahljiv v započetem delu.

Srbski narod ga radi tega visoko ceni, čeprav si s svojo odurnostjo ne prikupljuje njegovih src ter se nikomur ne prilizuje. Smelo trdimo o Jovanu Rističu, da je možak, kateremu bi se brez skrbi smela poveriti vlada mogočnejših držav. Ni čuda, da srbski narod od tega moža mnogo upa in uprav radi tega ne boče tako lahko prišlo do homatij, v katere bi bila Srbska lahko neizogibljivo zagazila po zadnjih dogodkih, ako bi bil kralj izročil vlado komu družemu. Na srečni izvolitvi tega državnika treba izreči odstopivšemu kralju vse priznanje.

Drugi regent je general Belimarkovič. Mož se je pred nekoliko leti uže odtegnol javnemu življenju ter stopil v pokoj. Posebno odlikoval se je v zadnjih vojnah proti Turkom od leta 1876—1878. Tudi on je v značaju Jovanu Rističu nekako sličen; znal si je vsikdar pridobiti spoštovanja pri svojih podložnikih in vcepil jim je bojazen in strah pred njim. Osoda Srbije je tudi glede njega podana dobrim rokam. Pristanik je liberalne stranke, katerej prvak je Ristič sam.

Dokler ostaneta ta dva na krmilu malega kraljestva, ni se bati, da bi nastali notranji nemiri, ker vedela bi jih zadušiti v kalu s svojim odličnim, jekleničnem postopanjem.

Glede tretjega regenta omenimo le, da je prvim dvem v zaslugah in vrlinah inferijoren. General Kosta Protič je morda dober vojak in bojeval se je v zadnji bratomorskeji vojni proti Bolgarom. V sedanjem kabinetu zasedal je mesto vojnega ministra; kralj Milan ga je imel posebno rad.

Izmed teh treh regentov vodi Ristič zunanje zadeve, Belimarkovič notranje in Protič se je posvetil vojnim zadevam.

Odstopivši kralj Milan ostane baje prvi čas v Belemgradu na to se pa preseli kam drugam; ne ve se pa, je-li za

stalno ali samo začasno. Nekateri pripisujejo njegovo odpoved heroizmu, kajti on se je neki rajši odpovedal prestolu, nego da bi pogubil svoje kraljestvo. Mi ne vemo, koliko je na tem resnice, vendar pa menimo, da Srbija dočaka uprav radi te brezmiselne odpovedi lahko kritičnejših časov. Avstrijski cesar, kojemu se je tudi naznanil nepričakovani dogodek osem dni poprej, je neki kralju Milanu ljubeznivo odsvetoval ta korak ter ga spodbujal, naj ostane na svojem mestu.

Drugi pripisujejo radovoljno odpoved kralja heroičnim činom, rekoč, da je s tem rešil vlado svoje rodovine. Odpoved njegovo opisujejo kot naravno posledico njegovega neprijateljstva napram radikalcem, ki so, kakor znano, v zadnjih volitvah sijajno zmagali. Tem je zagotovljeno vladanje srbskih zadev in odstopil kralj se je neki uprav radi tega odpovedal prestolu, ker ni bil z njimi enacega mišljenja.

Kakšnega mnenja in politične barve so Srbi sploh, sodimo lahko iz sijajne zmage radikalcev. Ako kralj Milan res ni bil radikalnega prepričanja, ni čutil z narodom, ni imel njegovih teženj in potreb, sovražil je oni narod, kojega je vladal in ako je to res, bolje je, da se je iz prestola umaknol.

Bal se je neki tudi jeze in pravičnega srda radikalcev, ko pridejo na krmilo, a zadnjega jim ni tudi mogel odreči, ako ni hotel sam delovati proti konstituciji, koja je ravnokar podelil narodu; dà, s tem bi si nakopal sovraštvo vsega naroda.

In saj ni bil vendar uzor praviceoljubnosti. Čestokrat žrtvoval je marsikatero kožo svojih podanikov, da reši svojo. Niti z njegovim vladanjem se pač ne more ponašati; dosti mu je sramotna pega, ki jo je včini s tem, da je tako neopravičeno drvil proti bratom Bolgarom ter s tem onečastil staroslavno slovansko bratoljublje. Ločitev od soproge mu menda tudi ne dela posebne časti. Z njegovimi de-

nji se je menda najbolj prikupil najstrastnejšim sovražnikom Slovanstva: Nemeem in Madarom. Vzlasti zadnji so se mu celo v njegovih nezgodah dobrikali; ali glavni smoter pri tem, toliko Nemcev, kolikor Madjarom, bil je: srbsko državico gmotno ugonobiti po dolgovi.

(Konec prih.)

Govor posl. dr. Poklukarja.

v državnozborni seji dne 1. t. m.

Omenili smo uže v kratkem važen govor, katerega je izustil poslanec dr. Poklukar v državnem zboru dne 1. t. m. Ker se je dotaknil mej ostalim tudi dveh za nas velevažnih predmetov, namreč pogozdovanja Krasa in naših šolskih zadev, prinašamo ta del govora v njegovej celoti.

Ko je obširno razpravljal cestne in vodne stavbe ter govoril o sušenju ljubljanskega močvirja, rekel je:

„Izmed drugih za deželo važnih vprašanj omenil bodem le še jedno, to je pogozdovanje Krasa. Večina gospodov je videla ta del naše dežele. Ako ste se z železnico peljali po Krasu, videli ste štrleti gole skale in revščino mej tamošnjim prebivalstvom. V novejšem času se mora navajati še posebna nezgoda za progo mej Št. Petrom in Reko, provzročena vsled golega Krasa, in to so zameti, ki premnogokrat ovirajo promet na železnici. Predzadnje zimo večkrat ni bilo zveze mej Trstom in inozemstvom ter se je moral celo brzozjavni promet vršiti čez Grško. Treba bi bilo tedaj odločneje poprijeti se vprašanja o pogozdovanju Krasa, moralo bi se hitreje delati ter več denarja v roke vzeti. To zahtevajo vsestranski oziri, kmetijski in gozdarski, kakor tudi prometni. Priporočam tedaj najtopleje to zadevo poljedelskemu ministerstvu.

Preidem k prihodnjemu in zadnjemu predmetu svoje razprave, k naučnemu

PODLISTEK.

Štiri dnevi.

Ruski spisal Vsevolod M. Garšin, preložil Ivan Hafner.

(Dalje.)

Solnce vzhaja. Ogromni njegov krog, ves presekan in prekrizan po črnih vejah grmovja, rudeč je kakor kri. Danes bo, kakor se kaže, vroče. Moj sosed — kaj bode s teboj? Uže sedaj si strašen.

Da, strašen je. Lasje začeli so mu izpadati. Njegova koža, črna od prirode, obledele je in orumenela; napihnjeni obraz napel jo je toliko, da je počila za ušesom. Tam zvijajo se črvi. Nogi, obuti v črevlje, napeli ste se in vrhu črevljev izlezli so ogromni mehurji. In ves napihnil se je, kakor gora! Kaj bode z njega danes napravilo solnce?

Ležati tako blizu njega je neiznosno. Odplaziti se moram, naj me stane, kar hoče. No, ali pa morem? Lahko še vzdignem roko, odprem čutarico ter se napijem; a — premakniti svoje težko nepremično telo? Vender bodem se premikal, čeprav po malem, čeprav pol koraka v jedni uri.

Vse jutro preide mi v tem premikanju. Bolečina je silna, a kaj mi je do nje sedaj? Ne pomnim uže, ne morem predstavljati si čutil zdravega človeka. Baš, kakor da sem se privadil bóli. — To jutro sem vendar odlezel za dva sejnja in bil na prejšnjem mestu. A nisem se dolgo okoriščeval svežega zraka, ako sploh more biti svež zrak nekoliko črevljev od gnijočega trupla. Sapa se premeni in znova mi donaša smrad tako hud, da mi prihaja slabo. Prazni želodec se mučiteljno in krčevito stiska, ves drob se prevrača. Smrdeči, okuženi zrak se kar vali name. Obupavam in plakam.

Ves razbit, opraskan ležal sem v nezavednosti. Naenkrat . . . ni li to golučija raztresene domišljije? Zdi se mi, da ne. Da, to so človeški glasovi. Konjski topot, ljudski govor. Toliko da nisem zakričal, a vzdržal sem se. A kaj, ako so Turki? Kaj potlej? Tem mukam pridružijo se še druge, bolj strašne, od katerih lasje vstajajo, celo ako o njih čitaš v časnikih. Odero mi kožo, podžigali mi bodo ranjeni nogi . . . Dobro, ako samo to; a iznajdljivi so oni. Ni pa vendar bolje

končati življenje v njih rokah, nego umreti tu? Ako so pa to — naši? O, prokleta grmovje! Zakaj je iz vas izrastel tako gost plot okrog mene? Ničesa ne vidim skozi; samo na jednom mestu, kakor okonec med vejami odpira mi pogled v daljavo, v dolino. Tam zdi se mi, je potočič, iz kojega smo pili pred bojem. Da, vidi se tudi velika peščeničja škrlj, položena čez potočič kakor mostek. Gotovo bodo šli čez njo. Govorjenja sliši se če dalje manj. Ne morem razločiti jezika, v katerem govore: tudi sluh mi je oslabil. Moj Bog, ako so to naši . . . Zakričal jim bodem; slišali me bodo tudi od potočiča. Kaj da tako dolgo ne pridejo? Nestrpnost muči me; ne čutim celo smradu od trupla, da si nič ne odjenja. — — —

In naenkrat pokažejo se na prehodu čez potočič — Kazaki! Modre monture, rudeči našitki, sulice. Celih polusto jih je. Spredej na veličastnem konju jezdi črno-bradat častnik. Toliko, da je polustotnja prestopila potok, obrne se na sedlu nazaj in zakriči:

„V di—i—r, ma—arš!“

— „Stojte, stojte, radi Boga! Pomagajte, pomagajte, bratci!“ kričim; a

topot težkih konj, ropot sabelj in šumni kazaški govor je glasnejši ko moje hrpenje — in ne slišijo me! — — —

V onemoglosti padem z obrazom na zemljo in začnem jokati. Iz prevrnjene čutare teče voda, moje življenje, moja rešitev, moje odlaganje smrti. A zapazim to še-le takrat, ko vode ni več ostalo kakor za pol kozarca, a ostala stekla je v žejno, suho zemljo.

Morem li predstaviti si ono otrplost, ki se me je lotila po strašnem tem slučaju? Ležal sem nepremično, s poluzaprtima očema. Sapa preminjala se je v jednomer in sedaj zopet obdajala me s smradom. Sosed postal je ta dan strašen, da se ne dá opisati. Ko sem odprl oči, da bi pogledal nanj, ustrašil sem se. Obraza uže ni imel. Odpal je s kostij. Strašen koščeni nasmeh storil se mi je tako zopern, tako strašan, kakor nikoli, čeprav sem uže večkrat držal v rokah lobanje in preparirane glave. — Ta skelet v monturi s svetlimi gumbi provzročil je, da sem se stresel. „To je vojna, pomislil sem. — To je nje slika!“

(Konec prih.)

ministerstvu. Segal bi morebiti v nadrobno razpravo, ako bi se lotil raznih posameznostij, dvoje splošnih načel pa vendar ne morem prezreti, kako se namreč postopa z ljudsko šolo v deželah zunaj Kranjske nasproti Slovincem, in drugič posebno vprašanje kranjske dežele.

Ljudsko-šolsko vprašanje se je tukaj večkrat in temeljito razpravljalo. Tudi prvi današnji govornik je storil to, kar se tiče Koroške. Večina je imela v trenutku, ko se je tukaj otvorila seja, opraviti z vpisovanjem za nadrobno razpravo v predsedniški pisarni, tedaj je bila odsotna in znano bi bilo, da se je uže pričela seja; današati se tedaj ne morem na ono, kar je povedal prvi govornik, ne dvojim pa, za ga bodo temeljito in odločno zavrnili govorniki v nadrobni razpravi. Donim mi pošesih le jedna njegova beseda, in to je „tuje vmešavanje“ itd.

Gospoda moja! Ako tako govorite v državnem zboru o tujem vmešavanju, potem se raje razkropimo v deželne zbornice in vprašanje je rešeno, kajti ako se v drž. zboru poslanci ne smejo brigati za zadeve drugih dežel, potem ne preostaja drugo, nego federalizem. Potem naj Korošci sami sklepajo o svojih zadevah, mi jih pri tem gotovo ne bomo motili.

Tedaj o šolskem vprašanju. Ne dvojim, da je gospod naučni minister resno preiskal tu izražene pritožbe, ali pa, da bode to storil. Saj je vendar on odgovoren za ljudsko omiko in za to, kar se v tem oziru stori v posameznih deželah, ter ima pravico in dolžnost, da načelnike deželnih šolskih svetov opomni na njihovo dolžnost. Grem v tem še dalje: čislajmo vendar ustavo in glejmo na to, da se izvršuje. Premnogokrat se je povdarjala narodna enakopravnost. Toda tukaj naglašam samo dolžnost uradnikov, naj ne pozabijo svoje prisega na ustavo in odgovornosti, ki jo imajo nasproti ministerstvu in slednje nasproti zbornici.

Šolsko vprašanje na Koroškem se mej drugim izraža tudi z raznimi prošnjami. Peticijska pravica je zajamčena po drž. temeljnem zakonu z dne 21. dec., št. 142. Kaj se to pravi? Državne oblastnije jo morajo spoštovati, reševati morajo pravilne prošnje, in v postavi istega dne št. 145 najdemo člena XII. in XIII., na katera danas opozarjam in ki se ne ne navajata premnogokrat. Člen XII. slóve (čita): „Vsi državni služabniki so v okviru svojega uradnega delokroga odgovorni za izvrševanje državnih temeljnih zakonov in drž. kakor deželnim postavam primerno poslovanje. Da dobi ta odgovornost svojo veljavo, skrbeti morajo oni organi eksekutivne oblasti, katerih disciplinarni oblasti so podredjeni dotični državni služabniki“. Potem pride odlomek, zadevajoč njihovo civilno-pravno odgovornost. Člen XIII. se glasi (čita): „Vsi organi državne uprave morajo v svoji službeni prisegi tudi prisesti, da se bodo strogo ravnali po državnih temeljnih postavah“. Postave govore vendar jasno in premnogokrat se je razpravljalo, kaj se godi s prošnjami, o katerih se obravnava pri koroških upravnih oblastnijah. Letos se bode morda še kaj dostavilo. Gospoda ministerskega predsednika kot vodjo ministerstva notranjih zadev prosim, naj gleda na to, da bodo deželni predstojniki izpolnjevali svojo dolžnost kot državni uradniki, gospoda naučnega ministra pa, naj opomni predsednike deželnih šolskih svetov, da so prisegli na državne temeljne zakone. (Dobro!) Upam, da se bode gospod naučni minister resno poprijel tega šolskega vprašanja na Koroškem, ki je večkrat uže pokazalo neverjetne stvari. Včeraj je neki častiti somišljenik razpravljal tudi ljudsko-šolsko vprašanje za slovenski del Štajerske. Tudi tam je izdal deželni šolski svet ukaze, ki so glede teh državnih temeljnih zakonov protipostavni. Gospod naučni minister ima gotovo pravico, oziroma dolžnost, da jim očita nepostavnost takih ukazov in odpravi tako ravnanje

kakor je to storil v posameznih slučajih. Prosim, da se tudi tukaj tako postopa.

Dojdem k Istri, ki je bila včeraj povod razburjenemu prizoru. Spuščal se ne bodem v bistveno vprašanje, marveč hočem le svoje in somišljenikov stališče tako označiti, da imamo trdno voljo prijateljski živeti z Istrijani italijanake narodnosti, mej katerimi poznamo in čislamo najodličnejše domoljube. (Prav res! na desnici.) Privoščimo jim njihove popolne narodne pravice, toda tudi mi stojimo za svoj narod na ravno istem stališču. (Res je! na desnici.) Segati v naše narodne pravice v Istri nikakor ne dovoljujemo. S tega stališča moram deloma ono, kar je včeraj povedal neki zastopnik slovenskega naroda, popraviti, da se ne bode napačno tolmačilo.

In ker sem uže ravno pri Trstu, prosim konečno še nekaj gospoda ministerskega predsednika.

Praznovali smo lansko leto najlepšo slavnost, kaktero je sploh kedaj mogla praznovati država v Evropi.

Praznovali smo štiridestletni jubilej Nj. Veličanstva cesarja. Gotovo je 2. dan decembra, ki je prav za prav zaključil celo leto trajajočo slavnost, vsak narod in vsak posameznik široke države z veliko radostjo pozdravil ter ga je, ker so bile po cesarjevi želji zunanje slavnosti prepovedane, gotovo prisrčno praznoval v svojem notranjem, kakor to zasluži v resnici očetovska skrb Nj. Veličanstva. Izjema, ki je bolešno žalila celo Avstrijo, bilo je v tem oziru postopanje neke druhal v Trstu. —

Listi so poročali, in o tem se po mojem mnenju ne more dvojiti, da so se ta dan našli celo ilustrovani plakati veleizdajske vsebine. Politična uprava, oziroma redarstvena oblast, ki se tam izvršuje, je odgovorna, da se je po seveda še nesrečnejšem letu 1882. tako okrasilo leto 1888. na tak slavnosten dan.

Navajal, slavna zbornica, ne bodem iz tega zaključkov; za vsakega avstrijskega domoljuba so sami ob sebi umevni; prosim pa gospoda ministerskega predsednika, da kolikor moč temeljito obrača svojo pozornost temu predmetu. (Odobranje na desnici.)

Govor državnega poslanca dr. Ferjančiča.

v državnem zboru 11. marca 1889.

Žal, da se ne morem dalje baviti z izvajanjem gospoda predgovornika. Prvič bile so stvari, katere je razkladal, take, ki se nas le malo tičejo in drugič je sam dal izvajanjem svojim signaturo, rekši, da se bolj ali manj lepi, bolj ali manj ostri govori tu v zbornici govore skozi okno.

Če tako misli o vseh govorih, ki se govore v zbornici, mu ne morem dati prav, kajti jaz mislim, da moramo govoriti za zbornico, ki ima jedino odločevati. Zatorej se nečem dalje baviti s predgovornikom svojim in prehajam takoj k temu, kar je moj namen razložiti. Tu bi storil, kakor cerkveni govorniki. Ti imajo navado, da pred svojimi govori navedo kak citat iz evangelija, ali listov apostoljev. Tudi moja primera, kar se tiče virov citata, ne bode baš šepasta, če si usojam navesti iz govora prvega gospoda govornika v budgetni debati stavke, kateri bode signatura vsej mojej razpravi. Ta gospod poslanec ima uže več let po naklonjenosti svoje stranke prednost v budgetni debati; njega in njegove razprave tako čišla stranka njegova, da ga lahko imenujemo njenega apostolja.

Ta poslanec je rekel: Ustava ima le tedaj kaj vrednosti, če se tudi uresniči pravica, katero zagotavlja narodu. Jaz se popolnoma strinjam s tem stavkom, kajti bil je slovenskim poslancem vodilo, odkar imamo ustavo. Dajte nam le to, kar nam zagotavlja in priznava ustava in utihnilo

bodo naše tožbe in mi bomo bistveno pripomogli, da se skrajša budgetna debata.

Potrudil sem se bil poslednji dve leti premotriti justične zadeve ter sem bil razložil, kako malo se je v pravosodstvu še uresničila ustava. Danes naj pa bode naloga moja pogledati, kako je s politično upravo in mislim, da bodem dokazal, kako malo se more politična uprava ponašati, da je nam uresničila ustavo. Mi smo v nekem čudnem položaji; tu imamo pred seboj prijateljsko vlado, v provincijah smo pa z vlado v najhujšem nasprotju, tu so govori, da se bode oziralo na želje naše, v provincijah daje se prednost nasprotnikom našim in je celo tako daleč prišlo, da si moramo najmanjše pravice le s trudom in troški pribojevati. Meni se zdi ta politika, če se hočem poslužiti primere, podobna politiki, katera se tira v Bosni in Hercegovini. Ko smo tja prišli, so oblastniki jako odlikovali le mohamedansko in pravoslavno prebivalstvo. Tema smo ponižno stiskali roko in si prizadevali, da si pridobimo njega naklonjenost. Na oni del prebivalstva, ki je nam tja doli pogladil pot in zmatral nas za osvoboditelje, se pa še zmenili nismo, misleč: ta je tako naš prijatelj in mu tako družega ne ostaja, kakor trdno držati z Avstrijo.

Če je imela ta politika v Bosni kaj uspeha, ni moj namen tukaj razpravljati; pri nas vsaj ni nobenega imela. O tem smo vsi jednih mislij, da se sporazumljenje in sprava ni dosegla. Mislim, da bi bil zadoščeval krajši čas, da bi se bili poverili, da s tem, da se daje prednost nasprotnikom, ne bodo dosegli sporazumljenja; in ko so se o tem preverili, morali bi potem brezozirno začeti izvajati ustavo, ne meneč se za nasprotnikov kričanje.

Kako se da to tolmačiti, da specialno govorim, da vlada v kronovinah pušča šolskim oblastvom, da na najočitnejši način kažejo svoje germanizatorske tendencije? To naravnost nasprotuje našej ustavi. Kako je mogoče, da se ne razveljavijo ukazi, ki šolo ponižujejo v zavod za utepanje nemščine? Stavili smo proti takim ukazom na Štajerskem tukaj interpelacijo, katero je podpisal dr. Poklukar — mislim — da s 50 tovariši.

Na to nismo dobili nobenega odgovora. Prosim bi nujno za odgovor. Vlada naj nam reče, ti ukazi se ujemajo z ustavo, so zakoniti, ali naj jih obsodi. Če so zakoniti, pove naj nam dotične zakone, na katere se upirajo, kajti mi jih zamašiščemo. Če pa neso zakoniti, če nasprotujejo osnovnim in drugim zakonom, tedaj je dolžnost vlade, da jih razveljavi.

Vlada ne stori ni tega, ni družega, temveč tretje. Če se posamične občine pritožijo proti tem ukazom, jih razveljavi za dotično občino in šolo. Sedaj vprašam, mar ima to kaj zmisla, da se občina, katera se je toliko zdramila, da se je pritožila, postavi na zakonito in didaktično-pedagogično stališče, dočim ostane sosedna občina na stališču germanizacije?

Mari se tu ne usiljuje misel, da je vlada računila na to, da se bodo občine naveličale pritoževanja? Občine, ki so se pritožile, so v manjšini in bodo najbrž tudi v manjšini ostale.

Pa če bi se vsaj to pritoževanje ne oviralo, da bi se vsaj občine ne nadlegovale; a tu začnemo delovati pri nas okrajni glavarji. (Poslanec dr. Šuklje: Prav res!)

Posebno, ali v prvej vrsti, so okrajni glavarji, ki takoj prihitijo, če občine prosijo za slovenske šole, če prosijo, da se postavijo šole na naravno stališče materinščine, ter porabijo takoj vsa sredstva zgovornosti in avtoritete svoje, da pregovore občino, podpisatelje tacih peticij, da jih ne podpišejo, ali pa dosežejo in doženo preklic. Tako je bilo v Glinah in Bitčji vasi v Celovškem okrajnem glavarstvu.

Jednako dela Beljaški okrajni glavar, ter je poskusil srečo v občinah St. Jakob,

Podgorjani in Ledence. Dosegel je, da sta občini Podgorjani in Ledence preklicali prošnji svoji, pri Sv. Jakobu pa ni imel uspeha. Kaka usoda zadela je poslednjo šolo, bodem pozneje razložil.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Novi vojni zakon je bil v našem državnem zboru sprejet nespremenjen. Govorilo se je sicer nekoliko, zahtevalo malo, spremenilo pa nič; obveljal je vladni predlog. Vse drugače se godi temu zakonu na Ogerskem, tam trajajo debate uže mesece in nikdo ne ve, kedaj bode konec. Ogri so vlado prisilili, da je predrugečila nekatere paragrafe, zato bode morala tudi naša vlada predložiti premenjeni zakon zopet zbornici. Pri razpravi proračuna domobranskega ministra čutil je ta prvi potrebo, spregovoriti o novem vojnem zakonu. Rekel je, da je zbornica pokazala svoj patrijotizem, ko je sprejela nespremenjen vladin predlog. V prvi vrsti gre hvala za to gospodom z desnice, ki so vodili vso stran, a hvalo mora vedeti tudi opoziciji, ki je o tej priliki jasno dokazala svoje domoljubje. Levica je to ekscelenci zamerila, da je še le po treh mesecih spoznal njeno uslugo, dočim je za časa razprave mogočno zavrnil levičarje, da njih glasov ne potrebuje, da mu zadostuje večina. Tega levičarji ne morejo zabiti ter ministru kličejo v spomin, da niso glasovali za nespremenjen zakon ne Welsersheimbu ne Taaffeju na ljubo, ampak da so dovolili zakon cesarju. Govorec dalje o novem vojnem zakonu je rekel domobranski minister, da bode vojna uprava skrbela za to, da bodo rezervni častniki odgojeni tako, kakor zahtevajo to današnje razmere, da se ne bode od njih zahtevalo manj, nego do sedaj, ampak še več. S to izjavo je grof Welsersheimb v nasprotju z ogerskim honvedskim ministrom, ki je v zbornici trdil, da se bode v prihodnje gledalo samo na praktično naobrazbo rezervnih častnikov, da bode zatorej naučni načrt omenjen in nekateri predmeti celo izpuščeni. Sedaj res ne vemo kdo ima prav? — O armadnem jeziku rekel je domobranski minister, da mora ostati kakor do sedaj nemški in da bodo morali enoletniki tudi v tem jeziku polagati izpit, da jim bode pa dovoljeno pri podrobnem izpraševanju posluževati se materinščine in da bo pri vsakem oddelku dobrovoljcev častnik, znajoč njih materni jezik. Učiteljem bode dano na voljo, služiti kakor do sedaj, ali pa kot enoletniki. Natančnejša pojasnila v vsakem obziru obljubil je podati minister, ko bode zakon zopet predložen zbornici. Levičar Parguet je s svojim govorom slabo vstregel opoziciji. Rekel je, da je to le „takezvana“ opozicija, da se pa nikakor ne da primerjati z odločno opozicijo angleško. Parguet je slikal nedostatke vojaškega kazenskega zakona ter dokazal, da je uže skrajni čas, da vlada preskrbi novega. Smešno in škodljivo je soditi vojake po starem vojnem kazenskem zakoniku, ki je bil prirojen 1855. l. za tedanjo milico. Od ta čas so se razmere popolnoma premenile; milice ni več, sedaj imamo narodno vojsko, v katerej vlada drug duh in s katero treba tudi drugače postopati.

Na Ogerskem slavili so, kakor vsako leto, tudi letos 15. dan marca v spomin leta 1848. V Pešti so vodili to slavnost opozicijonalcu in dijaki. Uže zjutraj zbralo se je mnogo dijakov in odličnega občinstva v redutni dvorani, kjer so se pele navdušene pesni; govorniki so v živih barvah slikali dogodke izza 1848. leta, slavili so junake tedanje dobe ter razlagali ideje, ki so je vodile v njih delovanju. Popoludne je bila slavnost na vseučiliškem trgu. Tu so kar sipali govori od vseh strani, dijaštvo je bilo posebno navdušeno.

Pevajoč Košutove pesmi odpravili so se pred muzej, a policija jim je zaprla vhod v vrt. Tu se dijaki ustavijo in eden jim prečita novih 12 točk „skromnega“ madjarskega programa. Mej drugimi zahteva se samostalno madjarsko vojsko, ali vsaj uvedenje madjarskega jezika v armado, madjarsko vojno akademijo, madjarski narodni kraljevi dvor s trajnim sedežem v Pešti, vojaki naj prisegajo na ogersko ustavo itd. Tako so slavili revolucijo iz 1848. leta tudi po deželi, slavnosti so se udeleževale pa samo vladne osebe.

Vnanje dežele.

Ruskemu carju Aleksandru se je poklonilo te dni poslanstvo bokarskega vladarja. Poslaniki emirjevi prinesli so carju dragocene darove ter svojeručno pismo emirjevo, v katerem izraža svojo zahvalnost carju, da je tako naglo dozidal srednje-azijsko železnico, ki je za vse azijske narode velikega pomena. Emir zahteva po svojih poslanikih Aleksandru III. „carju vseh carjev“ svojo udanost ter ga prosi, naj ohrani tudi v bodoče svojo blagonaklonjenost Bokarskim prebivalcem. — Rusko naučno ministerstvo izdalo je ukaz, da se ima vseučilišče v Derptu, ki je bilo doslej nemško, preleviti v ruski zavod. Čas je bil, da je ruska vlada vzela peščici pribaltskih Nemcev ta privilegij, ker jim je vzdrževala na državne troške posebno nemško vseučilišče. V sled te naredbe kriče vsi Nemci o ruskem nasilstvu; o zatiranju Poljakov, Francozov in Dancev pa molče — in vender blaženi Nemci tem narodom ne dovole niti osnovnih šol v svojem cesarstvu, tem manj pa vseučilišča. Njim je več do krika, nego do pravičnosti.

Srbski ex-kralj Milan se odpravlja iz dežele. Hodijo se mu klanjat poslaniki tujih držav, visoki uradniki in dostojanstveniki. Milan vsem preporeča, naj bodo njegovemu sinu tako zvesti in udani, kakor so bili njemu. Kralja Aleksandra učiteljem je naročil, naj vodijo naobrazbo njegovega sina po njegovih navodih ter pravi, da bo nadzoroval odgojo, ker neče, da bi nepoklicani ljudje uplivali nanj. Srbska vlada je prijavila po svojem zastopniku v Sredu bolgarske vladi, da žele zopet pričeti pogajanja o sklepu nove trgovske pogodbe z Bolgarsko. Bolgarska vlada je odposlala v ta namen svoje zastopnike v Beligrad. — Glasilo liberalne stranke na Srbskem je razglasilo program liberalcev. Ta stranka bo zahtevala, da se konvertujejo vsi državni dolgovi, da se podpira domačo obrt, trgovino in poljedelstvo, da se odpravi stalna vojska ter nadomesti z narodno vojsko in da se pozove metropola Mihajla zopet v deželo ter se mu podeli prejšnje mesto.

Črnogorskega kneza zet Peter Karagjorgjević se je povrnil v Cetinje, kjer ostane delj časa. „Pol. Corr.“ javlja iz Peterburga, da misli ruski dvor podariti knezu Nikoli nekoliko tisoč pušek Cumingovega sistema s strelivom vred. Troške za ta dar pokrijejo člani carske obitelji. To se ima zgoditi, kadar bo odločeno uvesti to puško v rusko vojsko.

Na francoskem je stopil na mesto na nagloma umrlega ministra mornarice vice-admirala Jaurès-a bivši minister Krautz. Krautz je bil uže na tem mestu za ministerstva Floquetovega in v prvem Tirardovem ministerstvu. Bil je poveljnik mornarice v vzhodno-azijskih morjih načelnik generalnega štaba in začasni guverner v Konkinkini. Krautz je zatorej mož popolnoma na svojem mestu, strokovnjak prve vrste in vreden, da stoji na čelu francoske mornarice. — V francoski zbornici je bila 16. t. m. burna seja. Poslanec Laguerre, proti kateremu se ima sodno postopati, ker je v zvezi z Derouledom, načelnikom lige patrijotov, je očital ministru vnanjih zadev Constansu, da se je dal podkupiti, ko je bil poslanec za mesto Lyon. Laguerre trdi, da je sedanji minister Constans prodal takrat svoje ime, da se je osnovalo zavarovalno društvo ter da

je dobil za to 10 tisoč frankov in 250 akcij. Imenoval ga je ministra — tatu. Zato ga je pozval predsednik na red. V zbornici je navstal velik hrup in Constans je govornika zavrnil, da vse to ni res, da je samo obrekovanje in maščevanje, ker ni hotel prestopiti k Boulangerjevi stranki. Na taka lažnjiva očitanja pa noče odgovarjati. Zbornica je ministru ploskala ter mu izrekla zaupanje.

Novo ministerstvo italijansko se je predstavilo 19. t. m. zbornici ter se nadeja, da se dolgo vzdrži. Nekateri listi javljajo tudi o novih vseh (??) Italijanov v Afriki, katerim ni verjeti, ako pomislimo na poraze, katere so pretrpeli lansko leto v Masavi.

Bivši kralj Milan pride brzkone z Dunaja v Rim v pohode h kralju Humbertu, kateremu je uže to prijavil.

Domače vesti.

Odbor političnega društva „Edinost“ imel je dne 17. t. m. redno sejo, katere dnevni red smo bili objavili v zadnji številki našega glasila.

I. Iz poročila veselicega odseka razvidimo, da je imelo društvo o priliki svoje veselice dne 2. t. m. troškov gl. 304.15, dohodkov gl. 429.10, ostaje zatorej čistega prebitka gl. 124.95.

II. O utoku polit. društva „Edinost“ glede odbite prošnje za osnove slovenske ljudske šole v mestu, zastopal je isto pri upravnem sodišču odvetnik gosp. dr. Miroslav Babnik, odvetnik na Dunaju. Upravno sodišče je pritožbo zavrglo, uvažujoč, da so v šolskih zadevah stvarno legitimovani le stariši, njih namestniki in oni, ki imajo vzdrževati šolo, nadalje, da se ni društvo izkazalo s takim pooblastilom, katero pa bi sploh ne bi bilo smelo sprejeti. Zastopnik ministerstva je omenil, da je šla prošnja na mestni svet tržaški, da pa šolska oblast prve instance ni mestni svet, ampak magistrat. — Sklenilo se je vsled tega izročiti to zadevo vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda, katero bo storilo potrebne korake.

III. Ozirom na prihodnje volitve v mestni zastop vzela so se na znanje poročila odbornikov iz posameznih volilnih okrajev glede delovanja dotičnih odsekov. Iz dveh okrajev ni še stiglo poročilo; pozivlja se zatorej dotična volilna odseka, da čim prej poročita „predsedništvu političnega društva „Edinost“ (Trst, Tiskarna Dolenc, Via Carintia št. 28), kako sta se konstituvala in kaj sta ukrenola.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabrala je družba „Nedaj“ dne 17. t. m. v gostilni pri „Bella veduta“ for. 4.23, pri shodu pevcev delal. podp. društva v krčmi pri g. Katalanu v Rojanu pa 2 for. 55 kr. — Nekateri „Sokoli“ nabrali so 17. t. m. pri „Zori“ 3 for. 22 kr.

Tržaška ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda ima svoj redni občni zbor v nedeljo, 31. t. m. ob 5. uri p. p. v prostorih „Slovenske čitalnice“ (Via Campanile št. 4. Dnevni red: 1. Nagovor prvomestnice. 2. Poročilo zapisničarico o delovanju podružnice v teku leta 1888. 3. Poročilo blagajnične. 4. Posamezni predlogi. 5. Volitev novega načelnštva. Čč. družabnice vabijo se, da se zborovanja v obilem številu udeležo.

Opomba: Čč. družabnice morejo uvesti v zbor tudi druge ženske, katere se žele vpisati v podružnico. Društvenina more se plačati tudi na dan zborovanja.

Popravek. V štev. 20. javilo se je pomotno, da iznaša dar tržaške čitalnice za družbo sv. Cirila in Metoda for. 25.15; pravi znesek je for. 28.15.

Knjižnica Družbe sv. Cirila in Metoda. Na svetlo daje in zalaga družba. II. zvezek. Rudolf Habsburški, oče avstrijske cesarske rodovine. Spisal slovenski mladini Fr. Hubad, c. kr. gimnazijski profesor. V Ljubljani. Izdala in založila „Družba sv. Cirila in Metoda“. 1889. Cena 20 nč. Knji-

žica je jako primeren dar za slovensko mladino, zatorej jo najtopleje priporočamo našemu občinstvu. — V istej zalogi dobiva se tudi še I. zvezek: „Franc Jožef I. cesar avstrijski“. Cena 15 nč.

Č. g. Anton Červ, špirituval v goriskem bogoslovskem semenišči, je na svojo prošnjo radi bolehnosti odvezan od svoje službe in je šel zopet na Sv. Goro. Na njegovo mesto je imenovan dr. Alojzi Faidutti.

V Volče pride za župniškega upravitelja č. o. Gelazij Kopal, mašnik kapucinskega reda sv. Franciška iz samostana Goriškega.

Mestni magistrat tržaški pozivlja vse gospodarje, kateri niso še prijavi svojih delavcev, kakor zahteva novi zakon za zavarovanje, da storé svojo dolžnost najkasneje do 31. t. m., ker zapadejo v nasprotnem slučaju globi.

Občinski svet tržaški ima nocoj ob 7 uri zvečer javno sejo. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo odseka glede novega reda za občinsko gledališče. 2. Prošnja za kasnejše odobrenje troškov za stavljenje kôz v letu 1888. 3. Prošnja za odobrenje troškov za ribni trg. 4. Predlog za prepuščenje zemljišča pri sv. Andreju morske kopelji. 5. Obračun mestnega starinarskega muzeja za leto 1888.

Tržaško podporno in bralno društvo ima svoj letošnji redni občni zbor v nedeljo, dne 24. t. m. od 4. do 6. ure popoldne v prostorih pivarne „Re d' Ungheria“, I. nadstropje (ulica Commerciale). Dnevni red: 1. Poročilo o splošnem stanju društva. 2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora in društvene zgodovine v minolemu letu. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Posamezni predlogi. 5. Volitev novega odbora.

K orožnim vajam. „Reichswehr“ javlja, da letos v 3. vojnem kôru ne bo orožnih vaj, ampak po navadnih jesenskih vajah bodo teden dni poskušnje z novimi repetirkami.

Mestna delegacija je v svojej seji dne 8. t. m. sklenola mej ostalim: dr. Jos. Zadro imenuje se začasno okrajnim zdravnikom za okraj „Barriera vecchia“; — pripravnica Liza Cavalcante sprejme se v občinsko zvezo; — namesto bivšega učitelja telovadbe Morpurgo imenuje se za to leto učitelj Rustia, Kobil in Fumis.

Tvrdba „Fratelli Levi“ namerava osnovati novo tovarno za čiščenje petroleja na veliko na zemljišču t. št. 1307 pri sv. Sabi (sv. M. M. spodnja). Mestni magistrat pozivlja zatorej vse one, ki imajo pritožbe do 31. t. m. pismeno, ali pa jih izraze ustmeno dne 1. aprila komisiji, katera pride ob 10. uri dop. na lice mesta.

„Matica Slovenska“ v Ljubljani darovala je slov. knjižnici v šoli sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakopu v Trstu za rabo učiteljem in učencem 19 raznih knjig. Na tem plemenitem daru izreka načelnštvo tržaške podružnice sv. Cirila in Metoda iskreno svojo zahvalo.

Slovenskega Pravnika številka 3. prinaša: 1. E.: Ali se transmituje pravica dednega nasledstva „ab intestato“ umrlega nezakonskega otroka na zapadlostni erar? (Konec.) 2. St. V.: V kakem razmerju je določba § 1432. obč. drž. zak. z zakonom z dne 25. julija 1871. l. št. 76. drž. zak. 3. Rr.: Kdo razsoja, kadar nastane vprašanje, če je kateri pot javen, in na kaj se je pri razsodbi ozirati? 4. Dr. Fran Zupanc: Iz sodno-zdravniške prakse (Dalje.) 7. Iz pravosodne prakse. Civilno pravo. 6. Iz upravne prakse. 7. Književna poročila. 8. Drobne vesti.

Kmetovalca številka 5. prinaša: Nekaj o zelji. — Državni melioracijski zaklad in dežela Kranjska. — Sadni trg v Ljubljani. — Razne reči. — Vprašanje in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe x-ranjske. —

Zgodbe sv. pisma za nižje razrede ljudskih šol. S 47 podobami. Nemški spisal dr. Friderik J. Knecht. Poslovenil Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru. Z dovoljenjem knezo-škofovskega Lavantinskega in Ljubljanskega ordinarijata. Freiburg v Breisgavi. 1889. Herderjeva založnica. Podružnice v Strassburgu, Monakovem in St. Louis, Mo. Dunaj I, Wollzeile 33. B. Herder, zaloga. Cena ličneje knjižici je mehko vezaneje 20 kr., trdo vezaneje 26. kr.

Hrvatsko pevsko društvo „Zvono“ v Križevcih napravilo je dne 17. t. m. koncert v prostorih „Narodne čitaone“ v korist „Bratovščini hrvatskih ljudi u Istri“. Sodelovali so gg. P. Vespasian, član hrv. opere v Zagrebu, dr. Marko Breyer in Maca Heruc. — Po koncertu bil je ples, med odmorom tombola.

Na Dunaji zbrali so se te dni poslanci vseh krajev našega cesarstva, kjer se prebivalstvo peča z vinorejo, ter se posvetovali pod predsedništvom grofa Coroninija o sredstvih proti širjenju trtne uši. Izvolili so se v poseben odsek, kateri ima predložiti dotične narčte gg. poslanci Coronini, Malfatti, Moscon, Richter in Vošnjak.

Nesreča. Dne 16. t. m. zvečer prijel je v Trst namenjen vlak na postaji v Nabrežini 60letnega kondukterja Jakopa Dodiča, baš ko je hotel prekoračiti železnično progo. Nesrečnež prišel je pod kolesa ter obležal grozno razmesarjen na mah mrtev. Dodič zapustil je mnogobrojno obitelj. Truplo njegovo odpeljali so v Ljubljano.

Mesečni izkaz mestne bolnice. Dne 28. februarja t. l. bilo je v mestnej bolnici 1055 oseb (592 možkih in 462 ženskih) in sicer v javnej bolnici 916, v roditeljski 14 ženskih, v sirotnici 8 otrok, v blaznici 117 oseb (63 možkih in 54 ženskih). V teku meseca umrlo je poprečno 15.21% bolnikov.

Podružnica društva rudečega križa za Trst in Istro v podporo v vojski ranjenih objavlja svoj računski sklep za leto 1888. iz katerega posnemamo nastopne številke: Prihoda imela je podružnica leta 1888., 5654 gl. 92 kr. troškov 4100 gl. 76 kr.; glavnica iznaša dne 31. decembra p. l. 97.500 gl. — Darovalo se je v Trstu: 3 ranjenim 175 gl. 5 rodbinam v vojski padlih vojakov 221 gl. 07 kr.; — na Primorskem: 18 ranjenim vojakom 220 gl.; 8 rodbinam v vojski padlih vojakov 105 gl.; v Dalmaciji: 51 ranjenim vojakom 650 gl.; 44 rodbinam v vojski padlih 505 gl.; skupaj 1876 gl. 07 kr. V stalen spomin 40letnega vladanja Nj. Veličanstva odločilo se je 2 sirotom padlih vojakov po 2000 gl., kateri se jima isplačajo po doseglej polnoletnosti dne 2. decembra 1902. Te siroti ste: Viktor Morpurgo star 10 let in Ivana Simčič stara 11 let.

RAZNE VESTI.

O nekdanjeh trdnjavi Dubrovnik „A.-u M. Ztg.“ javlja, da se bodo zgradbe nekdanjih trdnjav v okolici Dubrovnika (Annunciata, Babinkuk, M. Vierna, Duksa in Malfi) prodale.

V Belemgradu umrl je 11. t. m. znani vođa Ljubibratič. Odlikoval se je za čas srbsko-turške vojske ter delal s svojimi drznimi četami ustašev Turkom mnogo preglavice. Muktar paša je njegove čete razkropil in Ljubibratič je pobegnil v Dubrovnik, kjer ga je prišla avstrijska vlada ter ga držala najprvo v Trstu, pozneje v Lincu. Vrnivši se v novo svojo domovino Srbijo, stopil je v državno službo. — V priznanje njegovih zaslug napravila mu je srbska vlada pogreb na državne troške. Ime Ljubibratičev je vedno še med jugoslovanskimi narodi na dobrem glasu.

O bivšem kralju Milanu prihajajo od dne do dne druge vesti. Govorilo se je,

da se misli nastaniti v Gradcu, sedaj se zopet govori, da pride početkom prihodnjega tedna v Beč, kjer ostane več dni; potem se baje vrne za nekoliko časa v Beligrad in zatem nastopi potovanje v Carigrad, Palestino in Sirijo. Konec meseca maja se baje vrne v Srbijo. (Čemu neki??)

Zvon iz čistega srebra „Ruski Courier“ javlja, da se namerava viliti v Karkovu zvon iz čistega srebra, težak 10 pudov (3 1/2 centov) v spomin nesreče na železnici pri Borkih. Misel, da se vzdrži spomin na rešitev carske obitelji iz velike nevarnosti, sprožil je nadpiskup karkovski Ambrozij ter osnoval tudi poseben odbor, kateri sprejema srebro za zvon v komadih, stare, nerabljive srebrne predmete itd. — Zvon bode visel na zunanji strani karkovske stolne cerkve in sicer v pravcu, kje se je zgodila nesreča, t. j. proti karkovske-azovske železnici. Sleherni dan zvonilo se bode po 1. pp., o kateri se je zgodila nesreča, 5 minut; v ostalem ne bode se srebrni zvon nikdar vporabljal. Cerkenik, kateri bode ta zvon zvonil, dobi svojo plačo iz obrestij posebne večne ustanove. — Nadejajo se v Karkovu, da se bode nabralo mnogo več srebra, kakor je bilo določeno, da bode zetorej zvon še mnogo težji.

Prebivalstvo ameriških severnih zedinjenih držav. Po zadnji službeni statistiki šteje prebivalstvo severnih zedinjenih držav 61,702,000 duš. Od leta 1860. do leta 1870. pomnožilo se je prebivalstvo za 7, od 1870. do 1880. za 12 milijonov po izseljencih. Kakor kaže statistika od leta 1880. do danes, narastlo bode do leta 1890. še za 15 milijonov.

Natečaj.

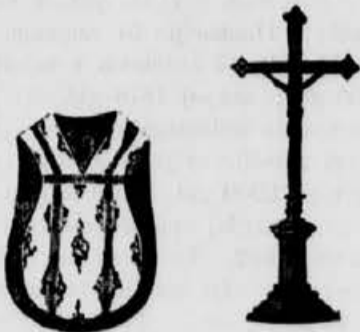
Pri tem c. kr. okr. sodišču razpisuje se služba diurnista z dnevno enega goldinarja.

Prosilci zmožni nemškega, slovenskega in italijanskega jezika naj predložijo dokumentirane prošnje, ali pa se osebno predstavijo pri podpisane do 1. aprila 1889. —

C. kr. okrajno sodišče v Sežani dne 15. marca 1889.

2—2 C. kr. okrajni sodnik: Karol Dejak.

Naznanilo.

Tem poem oznanjuje se čast. gospodi župnikom, da je bivša trgovina z cerkvenimi stvarmi „Garusa“ v razprodaji in da morejo o tej priliki naročiti si potrebnih cerkvenih stvari (v najboljem stanju) izpod tovarniške cene.

Prodaje se tudi velike mize in omare primerne za knjižnice itd. Via Nuova št. 1. Trst.

Korenina peteršiljeva

„Slava Frauendorfska“

z dvostruko kodrastim, p. inim listjem. Tu poleg naslikani peteršilj je koprasta rastlina dvojne vrednosti. Daje izvrstno in odlično, fino kodrasto, polno listje, poleg tega prenaša oster mraz bolje, kakor rezljivi tet ršiji ter poganja v kleti in zabojih vzgojen obilo listja, prijetnega, krepkega ukusa za garniranje jedil. Da se ta novost brzo širi, določeno naročniki lista „vereinigste Frauendorfer Blätter“ (Frauendorf, Post Vilshofen i. B.) vsak po jedno močno porcijo zastoj; naročnikom pa se daje porelja po 30 nč.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Bogat izbor semen

vrtnih in poljskih cvetlic je prispel od tvrdke Wilmorin-Andrieux v Parizu, kakor tudi krasne rože, več ko tisoč raznih vrst. Cene jako nizke. 1 -10

Prodaja semen in cvetlic

Jakoba Fonda

Trst, Lloydova palača.

Na zahtevanje cenike zastoj in franko.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na 4-dnevni odkaz 2 1/2 %	V napoleonih na 30-dnevni odkaz 2 1/2 %
8- " " " 2 " "	3-mesečni " 2 1/4 " "
30- " " " 3 1/4 " "	6- " " " 2 1/2 " "

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nabavajo v okrogu, pripozna se nov. obrestna tarifa na temelju odpovedi od 22. oktobra, 26. oktobra in 18. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.

V napoleonih brez obresti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Reko, kakor za Zagreb, Arad, Bozen, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 18. oktobra 1888. 6—24

Stalno službo

dobé spretni in uporabljivi

ŽENDARMI,

kateri se dopolnili svoja službena leta ter iščejo civilno službo, kakor tudi

občinski uradniki

kateri hočejo svoje mesto menjati.

Ozira se le na take ponudnike, kateri morejo dokazati brezmadežno dosežanje življenje, ter so zdravi, močni, ne preko 40 let stari in ki poznajo natančno kraje in prebivalstvo posameznih delov Štajarske, Koroške, Kranjske ter okrajnih glavarstev v Gorici, Sežani in Tominu. 1—3

Pismene ponudbe z opisom svojega službovanja pod „S. L. 75“, postlagernd, Graz.

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstranc, kelihov, svetilnic in svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt

5—24 **Teodor Slabanja,** srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17

Stare reči popravim, ter jih v ognju pozlatim in posrebrim. Čč. gg. naročniki naj mi blagovole poslati iste nefrankovane. 24—6

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od od 50 sold do vsakega znaka vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12 ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10—11 ure zjutraj. Obresti na knjižice. 4 1/2 %

Plačuje vsak dan od 9—12. ure opoldne. Zneske od 50 gid. precej, od 50—100 je treba 1 dan odpovedati, 100—1000 3 dni in čez 1000 pa 5 dni poprej.

Ekomptuje manjše domicilirane na tržaskem trgu po 3 1/2 %

Posojuje na državne papirje avstro-ogrške do 1000 gid. po 5 %

višje zneske v tekočem računu po 4 1/2 %

Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.

TRST, 1. oktobra 1887. 6—24

La Filiale della Banca Union

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio-Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando

PER BANCONOTE: PER NAPOLEONI:

30% c. preav. di 5 g. ni	2 1/2 % c. preav. di 20 g. ni
3 1/2 % " " " 12 " "	3 " " " " 40 " "
3 1/2 % " " " 4 mesi fisso	3 1/4 " " " " 3 mesi
3 1/2 % " " " 6 " "	3 1/2 " " " " 6 " "

Sulle lettere di versamento in circolazione andrà in vigore il nuovo tasso d'interesse a datare dal 13 e 20 Marzo a seconda del relativo preavviso.

In Banco giro abbonando il 2 3/4 % interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a f. 20,000, a vista verso chèque; Importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la valuta del medesimo giorno.

Assume per propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altre principali città, rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda loro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

b) S'incarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise, nonché dell'incasso di assegni, cambiali o coupons, verso 1/8 % di provvigione.

c) Accorda ai propri committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie, e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.

d) Vende le Lettere di pegno 4 1/2 % e 5 % della Banca Commerciale Ungherese di Pest e le lettere di pegno 4 % dell' i. r. priv. Banca Ipotecaria austriaca di Vienna. 6—24

Trieste, 8 Marzo 1888.

Brnsko sukno

za elegantno pomladansko ali poletno obleko

v odrezkih po m. 310. to je 4 dunajske vatlje

vsak kupon za

— gid. 4.30 iz fine

— gold. 6 iz finejše

— gold. 7.75 iz jako fine

— gold. 10.50 iz najfinejše

pristine ovčje volne

kakor tudi sukno za površnje sukne, česljano sukno, prepletano z svil. poletno valjano sukno, sukno za livoje, tkanine iz nit. katere se daje proti, fino in najfinejše črno sukno za salon obleke itd. itd. pošilja proti povzetju iznosa realna in sedlna, jako dobro pozvana

tovarniška zaloga sukna

SIEGEL IMHOF

v Brnu (Brünn).

Izjava! Vsa kupona je dolg 310 m. in širok 126 cm., torej zadostuje popolnoma za kompletno obleko za gospode.

Tudi se daje kolikor metrov se želi Jamel se, da se odpelje natančno bl. go po izbranem vzoru.

Uzori zastoj in franko. 8—30

„POBRATIMI“

Roman. Napisal dr. Josip Vošnjak.

Cena gid. 1.20.

Dobi se v tiskarni Dolenc.

Najvišjo rento

in najlepše cvetlice vzgoji si vsak lastnik vrta, kateri vpotrebljava za svoj vrt potrebna semena in rastline iz podpisane trgovine semen.

Nov velik, bogato ilustriran obširen in razgleden glavni katalog je dotiskan

ter se pošilja na zahtevanje zastoj in brez troškov.

Praktično vrtnarsko društvo

na Bavarskem,

Frauendorf, Post Vilshofen i. B.

Drevesnice, trgovina s semeni, umetljno

in trgovinsko vrtnarstvo.

Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu.

Zavaruje proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1883

Glavnica društva gid. 3,300,000—

Reservni fond od dobičkov " 536,622-02

Posebna rezerva dobičkov od zavarovanja na življenje 150,000—

Reservni fond za podjetje na premikanja vrednostnih efektov 161,500—

Premijna rezerva vseh oddelkov " 7,342,780-36

Reserva za škode " 267,601—

V portfelju:

Premije, ki se imajo potirati v prihodnjih letih " 10,954,118-57

Skupni znesek v. h. škod plačanih od l. 1838 do 1883 gid. 114,949,847-05

Urad ravnateljstva. 24—G

Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši)

Najboljši

papir za cigarete

18-26 je pristni

LE HOUBLON

francoski fabrikat Cawleyer in Henryer v Parizu.

Svari se pred ponarejenjem.

Ta papir gorko priporočajo gospodje dr. J. J. Pohl, E. Ludwig, E. Lipmann, profesor kemije na dunajskem vsučilišču, radi njegove najboljše kakovosti, radi njegove čistote in zato, ker v njem ni nikake druge zdravju škodljive tvorine.

Pozor: Vsak naj pazi na naslednji podpis:

Papir na prodaj.

Stari časopisi itd. prodajajo se 1 kgr. po 12 nč. Poblizje se izvje pri upravnistvu našega lista.

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovih i mestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pisarni i strojevi providjenu,

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU U TRSTU

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artiju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješće, zaključne račune, ročističke, punomoći, cjenike, jestvenike, svakovrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cijenom i ukusnom izradbom.

Drži u zalih (skladišču) sve potrebne tiskalice i knjige za crkvene urede.

Onda ima na prodaj slijedeće knjige:

Kmetijsko berilo za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjev v pouk ciena prije 50 nč. sada 40 tvrdo vezana . . . n. 60
Sodnijski obrasci sastavl. B. Trnovec . . . n. 20
Vilim Tel, prevod Cegnara . . . n. 40
Ljudmila prevod J. Lebana . . . n. 20
Filip prevod Križmana . . . n. 20
Antigona prevod Križmana . . . n. 20
Trst in okolica od Sile . . . n. 30
Pjesma o zvonu preveo A. K. Istranin . n. 20
Istra pjesma " A. K. " . . . n. 20

Ove su knjige jako prikladne za darove o praznicih zato ih sl. občinstvu preporučamo.

Kod naručivanja tiskanica i drugog, molimo naznačiti t o e n o naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Carintia br. 28 u Trstu.

Tiskarna Dolenc v Trstu.

Izdajatelj in odgovorni urednik Julij Mikota.